

eller $\frac{1}{5}$, som ikke har underkastet sig den udvidede Styrmandseksamen, kan det bero paa, at de ikke mener at kunne komme frem ad den Vej, at de i det hele taget indskrænker sig til den Adgang, som den tvungne Styrmandseksamen giver dem til deres Erhverv. Og Spørgsmaalet er da, om det kan siges at være en utidig Skærpelse af Fordringerne, naar man nu efter 22 Aars Forløb forlader en Ordning for at gaa over til en ny, der i alt væsentligt svarer til, hvad de $\frac{4}{5}$ af Navigatørerne i Forvejen frivilligt har underkastet sig. Hvis man overhovedet skal haabe paa og arbejde paa Fremskridt i et Undervisnings-spørgsmaal, synes jeg ikke godt, det kan være synderlig mindre efter 22 Aars Forløb.

Jeg vil altsaa hævde, at hvad selve Uddannelsen angaar, betyder Lovforslaget for største Parten af Sømandene ikke nogen væsentlig Skærpelse af Fordringerne, ikke en saadan Skærpelse, at de med Rette kan beklage sig derover. Og navnlig mener jeg ikke, det kan føre til, at nogen, som ellers havde Lyst til at gaa den Vej, skulde lade sig afholde derfra paa Grund af Indførelsen af disse Eksaminere. Man har valgt her at anføre, at det var saa beklageligt, at der blev indført en saadan Skærpelse, som kunde hindre Tilgang, fordi Tilgangen væsentlig hidrørte fra de ubemidlede Hjem. Jeg vil gentage, hvad jeg sagde ved Fremsættelsen i Landstinget, at efter min Overbevisning er det ikke de ubemidlede Hjem, som først og fremmest frygter for forøgede Krav til Oplysning. Folk, som kommer fra ubemidlede Hjem, lægger i højere Grad end nogen anden Del af Samfundet Vægt paa at erhverve sig Kundskaber og Oplysning, fordi de er fuldstændig klare over, at det er deres eneste eller virksomste Vaaben i Kampen for Tilværelsen. Jo mere Fordringen til Erhvervelsen af Kundskaber sættes op, desto mere naar de frem i Retning af Ligeberettigelse med andre, thi de Krav, der stilles til de ubemidlede, maa jo ogsaa stilles til de bemidlede. Jeg tror ikke, at man for de ubemidlede Hjem Skyld skal svække Fordringen til Undervisningen paa Navigationsskolerne. Har de ubemidlede Hjem hidtil fundet ud af det, finder de ogsaa nok ud af den Smule Forøgelse, som her er Tale om. Men vil man imødekomme de ubemidlede Hjem, er det dem, man er bekymret for, skal jeg straks være rede til at anvise en Vej, som ganske fjerner denne Betænkelighed, nemlig den, at vi i større Omfang, end det foreliggende Lov-

forslag forudsætter, kommer Eleverne til Hjælp. Jeg er fuldstændig villig til at forhandle paa dette Grundlag og strække mig meget vidt. Man skal ikke hos mig finde nogen som helst Modstand mod de ubemidlede Hjem Interesse i denne Sag. Men dermed mener jeg ogsaa, at Spørgsmaalet om de ubemidlede Hjem ikke længere kan føres frem, saa findes den Undskyldning overhovedet ikke for, at man ikke vil tage imod det her foreliggende Fremskridt. Der er nemlig ingen Tvivl om, at medens det altsaa paa den ene Side ikke bliver vanskeligere eller bekosteligere for unge Mænd fra ubemidlede Hjem at komme frem, saa vil denne Ordning paa den anden Side indeholde en Tillokkelse for dem, som Stillingen ikke for Tiden har, nemlig Glæden over at være bedre forberedte til deres Gerning, Glæden over at kunne hævde sig i højere Grad end med en daarligere Undervisning og ved Siden deraf ogsaa Glæden over at have en Baggrund, paa hvilken de vil kunne forlange bedre Levevilkaar.

Naar man siger, at jeg har udtalt i Landstinget, at Spørgsmaalet om Tilgangen eller den manglende Tilgang til Navigatørstanden er et økonomisk Spørgsmaal, vil jeg dog fastholde den Opfattelse, at det ikke er Eksaminationsfordringerne, som afholder Folk fra at gaa til Søs, thi disse er ikke forandrede i de sidste 22 Aar, og dog er det indenfor de senere Aar, Tilbagegangen har fundet Sted. Det maa altid være Vilkaarene, som bestemmer, om Folk foretrækker den ene Levevej eller den anden, og dette er ogsaa Tilfældet for Søfartens Vedkommende. Jeg vil ganske bestemt hævde, at Spørgsmaalet om større eller mindre Tilgang til Navigatørstanden i alt væsentligt vil være et økonomisk Spørgsmaal for Redernes Vedkommende. Det ærede Medlem fra Nyborg (Birch) angav nogle Lønsatser og spurgte mig, om de var rigtige, og om jeg havde noget at indvende imod dem. Naar det ærede Medlem har spurgt sig for i Det forenede Dampskibsselskab, gaar jeg ud fra, at den Oplysning, han der har faaet og har meddelt her, er rigtig, saa der er i og for sig ikke noget at spørge mig om. Det er altsaa, maa jeg gaa ud fra, rigtigt nok, hvad det ærede Medlem har oplyst; det maa staa for det ærede Medlems Regning. Men det er ingenlunde givet, at de Gager, som gælder i Det forenede Dampskibsselskab, gælder i alle Selskaber. Det gør de for øvrigt ikke. Det ærede Medlem nævnte endvidere, at Styrmand